

[Lasse Buitz.]

domineret. Jeg havde nær sagt: hvordan i alverden kan man vente noget andet?

USA har i årevis påstået, at det var demokratiet, man forsvarede i Sydvietnam. Men for det første begyndte den amerikanske alliancepolitik med højrekræfterne i syd som et forsøg på at inddæmme Kina. Det var altså et rent sikkerhedspolitisk mål og havde reelt intet med demokrati at gøre. For det andet har der aldrig eksisteret demokrati i Vietnam, hverken i Nord eller i Syd. Sydvietnam har ikke afholdt et eneste valg, hvor alle politiske kræfter kunne være med; selv neutrale eller repræsentanter for den såkaldte tredje styrke blev hindret adgang til opstilling ved valgene. Og når vi nu gør status og forsøger at finde ud af, hvorfor afslutningen blev, som den blev, efter Paris-aftalerne og våbenstilstanden, så bør det nok huskes, at den første, som brød våbenstilstands-aftalerne, var den daværende præsident Thieu. Han startede den første offensiv mod PRG-områderne. Man skal huske, at Nordvietnam efter våbenstilstands-aftalerne havde ret til at bevare styrkerne i Sydvietnam, men der er ikke ringeste tvivl om, at også Nordvietnam senere brød aftalerne på det groveste ved at føre store styrker ned fra nord. Men mens Nordvietnam brød aftalerne militært, brød Sydvietnam aftalerne først militært og siden — og hele tiden, næsten til sidste minut — også politisk.

I den aftale, som Thieu selv tiltrådte, stod der, at han skulle tage initiativet til dannelsen af et forsoningsråd, hvor både Thieus egne tilhængere og PRG og den tredje styrke, som består hovedsagelig af buddhister, en del katolikker og så mindre grupperinger af det, man med et misbragt ord ofte kalder intellektuelle var med. Thieu tog aldrig et sådant initiativ. Tværtimod modarbejdede han de politiske kræfter, der ligefrem tiggede og bad ham om at gøre noget, og som i øvrigt gennemførte store demonstrationer for at underbygge kravene. Thieu fortsatte sit udemokratiske styre med politistatsmetoder, fængsling af anderledes tænkende, knægtelse af pressefrihed. Hvis man ikke tror på mig, kan man blot følge med i den amerikanske presse, der med vanlig beundringsværdig åbenhed og objektivitet har lagt disse kendsgerninger på bordet.

Trods disse forhold fortsatte den amerikanske regering at støtte Thieustyret og nægtede at erkende, at der måtte være andre muligheder. Havde Thieustyret taget et initiativ, havde man virkelig gjort noget for at få forhandlingerne i gang, er det mest sandsynligt, at udviklingen var blevet en anden. Jeg er tilbøjelig til at tro, at chancerne for en overgangsregering i form af et koalitionsstyre i Sydvietnam nu er minimale, men det havde de ikke været, hvis Thieu havde handlet i tide, og hvis amerikanerne havde presset ham til det.

Nu vil PRG sandsynligvis danne en midlertidig regering i Sydvietnam, måske med deltagelse af nogle få repræsentanter for den tredje styrke, om ikke af andre grunde, så for at lette overgangen til det, der hele tiden har været det egentlige mål: genforeningen. Genforeningen har også internationalt set været det egentlige mål. Det fremhæves allerede i Genève-aftalerne, det er indbygget i våbenstilstands-aftalen, og det bevises indirekte også af den kendsgerning, at der aldrig har været tale om en egentlig grænse mellem Nord- og Sydvietnam. Det har hele tiden været og er stadig væk en demarkationslinje.

Vi taler så meget om nødvendigheden af at indføre demokratiet overalt, og jeg er selvfølgelig fuldstændig enig i målet. Men man kan ikke forvente, at man blot kan overflytte et vestligt demokrati til et hvilket som helst udviklingsland, og man kan slet ikke gøre det, hvis udviklingslandet har været domineret i årevis af fremmede kolonimagter.

Jeg vil minde om, at USA gik ind i Cambodien på et tidspunkt, hvor der kun var 6.000-10.000 medlemmer af befrielsesfronten. Det skabte en rejsning i befolkningen, hvis resultat vi alle kender, et resultat, som blev nøjagtig det modsatte af det, amerikanerne tilstræbte. Det gik på samme måde i Vietnam, her blev det bare endnu mere bittert og meningsløst. Men udviklingen er jo også fremkaldt af helt andre ting, af de oplagte sociale uretfærdigheder, der er blevet påført disse lande af små velhavende klikker, der allierede sig med hærens ledelse og med politiet. Korruptionen blomstrede, og udnyttelsen fortsatte, nu blot under andre former, men former, som mindede om dem fra kolonitiden.